

ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า
บ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย
People Opinions on Forest Protection Volunteer Training Project at
Tha Ton Thong Village, Thai Chana Suek Sub – district,
Thung Saliam District, Sukhothai Province

รักษศักดิ์ รักษา* กิติชัย รัตนะ อภิชาติ ภัทรธรรม
Raksak Raksa*, Kitichai Rattana, Apichart Pattaratuma
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะวนศาสตร์^{*,2,3}
Kasetsart University, Faculty of Forestry
rraksak5@gmail.com

Received: August 13, 2019

Revised: November 29, 2019

Accepted: December 6, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับความคิดเห็น และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับราษฎรผู้เข้าฝึกอบรม ในโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย จำนวน 80 คน วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และสถิติ F-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 (p-value = .05)

ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษามากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 38.53 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 32.50 มีอาชีพเกษตรกร (ทำนา ทำสวน ทำไร่) เป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 41.25 มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 126,888 บาท มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 34.15 ปี มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้พอสมควร เคยมีส่วนร่วมป้องกันรักษาป่าร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า มีความรู้เกี่ยวกับโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าอยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง ราษฎรมีความเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 จำแนกเป็น (1) ความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 และ (2) ความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.85 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (p-value < .001) ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ (p-value < .001) และการเป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (p-value < .001)

คำสำคัญ: ความคิดเห็น ราษฎร โครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง จังหวัดสุโขทัย

Abstract

The objectives of this study were to determine socio-economic characteristics, opinions level and factors affecting people opinions on forest protection volunteer training project at Tha Ton Thong village, Thai Chana Suek sub - district, Thung Saliam district, Sukhothai province. Data gathered by employing the designed questionnaire and interviewed 80 people who participated in the volunteer training project at Tha Ton Thong village, Thai Chana Suek sub - district, Thung Saliam district, Sukhothai province. Statistical analysis methods employed for testing the setting hypothesis were t-test and F-test with the given significant level at .05 (p-value = .05).

The results of this study indicated that the respondents were male with Their average age of 38.53 years. Their educational level were at primary school (32.50 %). Agriculture (farming/gardening/grow plant crops) was their main occupation (41.25 %). The average annual household income was 126,888 bath per year. Their average resettled period were at 34.14 years and they were familiarity with the forest officers at the moderate level, used to participated in forest protection together with the forest officers, being social group members, membership of forest protection volunteer organization. They were having knowledge about forest protection volunteer training project and forest resource conservation at the moderate level. People opinions on forest protection volunteer training project at Tha Ton Thong village at the most agree level with the average score of 3.86, as follow: (1) opinions on received benefit from the project at the most agree level (mean = 3.88) and (2) opinions on suitability in operation of the project at the most agree level (mean = 3.85). Furthermore, factors affecting people opinions on forest protection volunteer training project at Tha Ton Thong village were knowledge about forest resource conservation (p-value < .001), familiarity with the forest officers (p-value < .001) and forest protection volunteer membership being (p-value < .001).

Keywords: Opinions, People, Forest Protection Volunteer Training Project at Tha Ton Thong Village, Sukhothai Province.

บทนำ

ประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมาเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรป่าไม้ แต่ในปัจจุบันทรัพยากรป่าไม้ของประเทศได้ถูกบุกรุกทำลายลงจนเสื่อมโทรมลงจากการสำรวจพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2516 มีจำนวน 138.57 ล้านไร่ หรือร้อยละ 43.21 ของพื้นที่ประเทศ แต่จากข้อมูลพื้นที่ป่าของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2560 พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 102.16 ล้านไร่ หรือร้อยละ 31.58 ของพื้นที่ประเทศเท่านั้น (กรมป่าไม้, 2562ก) หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้พยายามหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง และด้วยพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ทรงตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงทรงมีพระเมตตาธิคุณต่อการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ทรงพระราชทานโครงการ “ป่ารักษน้ำ” โครงการ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” โดยมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ที่ต้องการให้ “คน” กับ “ป่า” อยู่กันอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กับทรงมี

พระราชประสงค์ว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของราษฎรจากผู้บุกรุกทำลาย ให้เป็นผู้ดูแลรักษา และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนได้นั้นจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการหยุดยั้งการทำลายป่า ทำให้เกิดการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้อย่างได้ผล ซึ่งจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2537 ทุกฝ่ายต่างยอมรับว่า สามารถทำให้ราษฎรได้ร่วมกันรักษาป่าได้จริง และเป็นไปตามพระราชประสงค์ทุกประการ (กรมป่าไม้, 2560)

จากพระราชดำริ “คน” กับ “ป่า” อยู่กันอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการฝึกอบรมตามโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) เป็นการฝึกอบรมราษฎรในชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ ปลูกฝังความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ในท้องถิ่นของตน รวมทั้งคอยดูแล สอดส่อง มิให้มีการบุกรุกและลักลอบตัดไม้ทำลายป่าแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโครงการดังกล่าวได้เริ่มดำเนินการในพื้นที่ จังหวัดอุบลราชธานีเมื่อต้นปี พ.ศ. 2537 โดยกองทัพอากาศที่ 2 และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 2 ได้ประเมินผลโครงการดังกล่าวแล้วเห็นว่าเป็นโครงการที่มีผลต่อการดูแลรักษาป่า และยังปลูกฝัง จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สร้างทัศนคติที่ดีต่อการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการป้องกัน รักษาป่าได้ด้วยดี จึงได้ทำการขยายผลโครงการนี้ไปยังพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งการดำเนิน โครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงให้ความสน พระทัยและมีพระมหากรุณาธิคุณทรงพระราชทานธง “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต” ให้กับกลุ่มราษฎร หมู่บ้าน และชุมชนที่สามารถดูแลรักษาป่าไว้ได้ ในโอกาสที่พระองค์ทรงเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐาน ณ ตำบลภูพานราชินีเวศน์เป็นประจำทุกปี ในปัจจุบันโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าได้ทำการขยาย ผลไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ (กรมป่าไม้, 2562ข)

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 (ตาก) จังหวัดตาก เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกรมป่าไม้ ซึ่งมี หน้าที่รับผิดชอบในการจัดโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) เป็นประจำทุกปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้ดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า จำนวน 1 รุ่น ณ บ้านท่าต้นธง หมู่ที่ 1 ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย มีราษฎรเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 100 คน (สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 (ตาก), 2561) ตลอดระยะเวลาการจัดโครงการฝึกอบรม ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) ของกรมป่าไม้ และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 (ตาก) ในอดีต ที่ผ่านมา ยังไม่มีการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการจากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน ลักษณะของการศึกษาวิจัยแต่อย่างใด ดังนั้น ผู้ศึกษาวิจัยในฐานะที่เป็นป่าไม้สายพันธุ์ใหม่ ซึ่งได้รับการ คัดเลือกจากกรมป่าไม้ให้เข้ามาทำหน้าที่ให้ดูแลป่าเขาหัวโล้น และได้เข้าร่วมเป็นวิทยากรโครงการฝึกอบรม ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) จึงมีแนวคิดที่จะศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรม ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย เพื่อต้องการทราบว่าราษฎรผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการฝึกอบรมราษฎร อาสาสมัครพิทักษ์ป่าดังกล่าวอยู่ในระดับใด และมีข้อเสนอแนะที่จะให้มีการปรับปรุงโครงการดังกล่าว อย่างไรบ้าง รวมถึงราษฎรที่เข้ารับการฝึกอบรมมีจิตสำนึก มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนมีการจัดตั้งองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าในพื้นที่ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือไม่ อย่างไร ข้อมูลที่ได้จะสามารถนำไปใช้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาโครงการฝึกอบรมราษฎร อาสาสมัครพิทักษ์ป่าในอนาคตให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อย่างยั่งยืน ภายใต้เครือข่ายความร่วมมือของราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ที่เป็นรูปธรรมต่อไป

ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า
บ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอท่างเตี้ย จังหวัดสุโขทัย
รักษาศักดิ์ รักษา กิตติชัย รัตนะ อภิชาติ ภัทรธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรที่เข้าฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอท่างเตี้ย จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอท่างเตี้ย จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอท่างเตี้ย จังหวัดสุโขทัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพหลัก
5. รายได้ของครัวเรือน
6. ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน
7. ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้
8. การมีส่วนร่วมป้องกันรักษาป่ากับเจ้าหน้าที่ป่าไม้
9. การเป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า
10. ความรู้เกี่ยวกับโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า
11. ความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ตัวแปรตาม

ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอท่างเตี้ย จังหวัดสุโขทัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรศึกษา ได้แก่ ราษฎรผู้เข้าฝึกอบรมในโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอท่างเตี้ย จังหวัดสุโขทัย ระหว่างวันที่ 12-15 มกราคม 2562 ณ วัดท่าต้นธง หมู่ที่ 1 ตำบลไทยชนะศึก อำเภอท่างเตี้ย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 100 คน (สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 (ตาก), 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาสามารถนำจำนวนราษฎรผู้เข้าฝึกอบรมในโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอท่างเตี้ย จังหวัดสุโขทัย ระหว่างวันที่ 12 - 15 มกราคม 2562 ณ วัดท่าต้นธง หมู่ที่ 1 ตำบลไทยชนะศึก อำเภอท่างเตี้ย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 100 คน มาคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Krejcie & Morgan (1970) เมื่อแทนค่าในสูตรทำให้ได้ขนาดของราษฎรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน

2. การสร้างและการทดสอบแบบสอบถาม

2.1 การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และดัดแปลงแบบสอบถามของผู้ที่เคยศึกษาวิจัยเรื่องลักษณะเดียวกับการศึกษาคั้งนี้ แล้วนำมาปรับปรุงและแก้ไขคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และมีคำถามที่ครอบคลุมตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม รวมถึงครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ซึ่งคำถามในแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิด (Closed - ended questionnaire) และคำถามแบบปลายเปิด (open - ended questionnaire) แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดสุโขทัย

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของราษฎรเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดสุโขทัย

2.2 การทดสอบแบบสอบถาม มีวิธีการทดสอบ ดังนี้

2.2.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและคำถามในแบบสอบถาม

2.2.2 การทดสอบแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถาม 30 ชุด ไปทดลองใช้กับราษฎรที่เข้ารับการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านคลองสัก หมู่ที่ 1 ตำบลน้ำร้อน อำเภอมืองจังหวัดตาก ซึ่งเป็นราษฎรที่เข้ารับการฝึกอบรมในโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเช่นเดียวกับกับราษฎรที่ทำการศึกษา เพื่อดำเนินการทดสอบแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

(1) ทดสอบความเที่ยงตรงของคำถามทุกข้อในแบบสอบถาม

(2) ทดสอบค่าความเชื่อมั่นคำถามความรู้เกี่ยวกับโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า และความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ใช้สูตร KR - 20 ของลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ (2524) และใช้สูตรหาค่าความแปรปรวนของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) และทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability analysis) คำถามความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดสุโขทัย ด้วยวิธีการของ Cronbach's alpha (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของคำถามตัวแปรตาม เท่ากับ .918

3. การวัดระดับความคิดเห็น

การวัดระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดสุโขทัย ใช้คำถามส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามเป็นมาตรวัดประเมินค่าตามแบบของ Likert's Scale (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2531) มาใช้ในการวัด ทั้งนี้คำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ตัวเลือก หรือ 5 ระดับ กำหนดการให้คะแนนคำตอบแต่ละตัวเลือก ดังนี้ (1) เห็นด้วยมากที่สุด ได้ 5 คะแนน (2) เห็นด้วยมาก ได้ 4 คะแนน (3) เห็นด้วยปานกลาง ได้ 3 คะแนน (4) เห็นด้วยน้อย ได้ 2 คะแนน และ (5) เห็นด้วยน้อยที่สุด-ไม่เห็นด้วย ได้ 1 คะแนน จากการกำหนดค่าคะแนนของคำตอบแต่ละตัวเลือกดังกล่าว สามารถนำค่าคะแนนมาจัดแบ่งอันตรภาคชั้นออกเป็น 5 ชั้น โดยนำคะแนนสูงที่สุด ลบด้วยคะแนนต่ำที่สุดหารด้วยจำนวนชั้น ดังนี้

$$\text{อันดับภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุดที่สุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \quad (1)$$

จากนั้นนำคะแนนคำตอบความคิดเห็นแต่ละข้อและทุกข้อของราษฎรทุกรายมาหาค่าเฉลี่ยคำตอบ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับอันดับภาคชั้นที่กำหนดไว้ โดยระดับความคิดเห็นในแต่ละอันดับภาคชั้นมี 5 ระดับ ดังนี้ ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด-ไม่เห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 1-1.80) ความคิดเห็นระดับค่อนข้างน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60) ความคิดเห็นระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40) ความคิดเห็นระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20) และความคิดเห็นระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการทดสอบและแก้ไขข้อบกพร่องเป็นที่เรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับราษฎรผู้เข้าฝึกอบรมในโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ระหว่างวันที่ 12-15 มกราคม 2562 ณ วัดท่าต้นธง หมู่ที่ 1 ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย รวมจำนวน 80 คน จนครบถ้วนต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ทุกฉบับ (Editing) ทำการลงรหัสข้อมูล (Coding) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์สมมติฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และระดับความคิดเห็นของราษฎรตัวอย่าง นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย และแสดงค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.2 การวิเคราะห์สมมติฐานการศึกษา เป็นการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ใช้สถิติที (t-test) และใช้สถิติเอฟ (F-test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 (p-value = .05) หรือมีความเชื่อมั่นเชื่อถือได้ ร้อยละ 95.00

ผลและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษา

1.1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรตัวอย่าง ที่ทำการศึกษาก่อนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.25 และเพศหญิง ร้อยละ 43.75 มีอายุเฉลี่ย 38.53 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 32.50 รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.00 มีอาชีพเกษตรกร (ทำนา ทำสวน ทำไร่) เป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 41.25 รองลงมา มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 21.25 มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีน้อยกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 53.75 มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 126,888 บาท มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานน้อยกว่า 30 ปี ร้อยละ 37.50 มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 34.15 ปี มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้พอสมควร ร้อยละ 37.50 รองลงมา มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นอย่างดี ร้อยละ 35.00 เคยมีส่วนร่วมป้องกันรักษาป่าร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ร้อยละ 91.25 ไม่เคยมีส่วนร่วมป้องกัน

รักษาป่าร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ร้อยละ 8.75 เป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ร้อยละ 67.50 ไม่เป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ร้อยละ 32.50 มีความรู้เกี่ยวกับโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 52.50 และราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษามีส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 47.50

1.2 ระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัยการศึกษาเมื่อแบ่งคะแนนความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัยออกเป็น 5 ช่วงต่างๆ กัน ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษามีส่วนใหญ่ได้คะแนนความคิดเห็น 86 - 105 คะแนน ร้อยละ 68.75 รองลงมาได้คะแนนความคิดเห็น 106-125 คะแนน ร้อยละ 17.50 น้อยที่สุด ได้คะแนนความคิดเห็น 66-85 คะแนน ร้อยละ 13.75 ราษฎรได้คะแนนความคิดเห็นเฉลี่ย 96.50 คะแนน มากที่สุด 120 คะแนน และน้อยที่สุด 79 คะแนน ซึ่งจากคะแนนความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย เมื่อหาค่าเฉลี่ย การตอบคำถามความคิดเห็นแต่ละข้อและทุกข้อของราษฎรตัวอย่างทุกราย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับอันตรายขั้นที่กำหนดไว้ พบว่า ราษฎรมีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 จำแนกเป็น (1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ราษฎรมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 และ (2) ด้านความเหมาะสมของการดำเนินโครงการ ราษฎรมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.85

1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และการเป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธงตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ การเป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า และกลุ่มราษฎรที่ความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัยแตกต่างกัน ทั้งนี้ ผลการทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าที่ทำการศึกษา ปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

ตัวแปรอิสระ	t-test	F-test	p-value
1. เพศ	0.218		0.423
2. อายุ		1.625	0.126
3. ระดับการศึกษา		1.465	0.238
4. อาชีพหลัก		0.812	0.522
5. รายได้ของครัวเรือน	1.669		0.099
6. ระยะเวลาการตั้งถิ่นฐาน	1.325		0.284
7. ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้		68.196	< 0.001**
8. การมีส่วนร่วมป้องกันรักษาป่ากับเจ้าหน้าที่ป่าไม้	0.178		0.859
9. การเป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า	-5.171		< 0.001**
10. ความรู้เกี่ยวกับโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า	- 0.119		0.905
11. ความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		229.461	< 0.001**

หมายเหตุ * = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** = มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ .01

2. การอภิปรายผล

2.1 กลุ่มราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้มาก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง มากกว่ากลุ่มราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้่น้อย และกลุ่มราษฎรที่ไม่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้แต่อย่างใด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลฤกษ์ โสโน (2549) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร และประสิทธิ์ ท่าช้าง (2560) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการพระราชดำริเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่บ้านซึ่งไต้ ตำบลซึ่ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน สาเหตุอาจเกิดจากราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ย่อมมีความสนิทสนม ชอบพอ และมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมในโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง มากกว่ากลุ่มราษฎรที่มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้่น้อย

2.2 กลุ่มราษฎรที่เป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธงมากกว่ากลุ่มราษฎรที่ไม่เป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ ท่าช้าง (2560) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการพระราชดำริเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่บ้านซึ่งไต้ ตำบลซึ่ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน สาเหตุอาจเกิดจากราษฎรที่เป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธงอย่างต่อเนื่อง และเล็งเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ ต่างจากกลุ่มราษฎรที่ไม่เป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าที่อาจได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธงน้อย

2.3 กลุ่มราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มาก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธงมากกว่ากลุ่มราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้่น้อย – ปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ ท่าช้าง (2560) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการพระราชดำริเพื่อการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่บ้านซึ่งไต้ ตำบลซึ่ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน สาเหตุอาจเกิดจากราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากย่อมมีความตระหนักใน

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และเล็งเห็นความสำคัญรวมถึงประโยชน์ของการฝึกอบรมดังกล่าวที่จะส่งผลดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้ จึงมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าตันธงมากกว่ากลุ่มราษฎรที่มีความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้น้อย- ปานกลางดังกล่าว

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรที่เข้าฝึกอบรมในโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าตันธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สรุปได้ว่า ราษฎรตัวอย่างที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.25 มีอายุเฉลี่ย 38.53 ปีมีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 32.50 มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา ทำสวน ทำไร่) เป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 41.25 มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 126,888 บาท มีระยะเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 34.15 ปี มีความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้พอสมควร เคยมีส่วนร่วมป้องกันรักษาป่าร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า มีความรู้เกี่ยวกับโครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า และมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าตันธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สรุปได้ว่า ราษฎรมีความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าตันธงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 จำแนกเป็น (1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 และ (2) ด้านความเหมาะสมของการดำเนินโครงการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.85

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าตันธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สรุปได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ($p\text{-value} < .001$) ความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ($p\text{-value} < .001$) และการเป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ($p\text{-value} < .001$) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าตันธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาจัดทำแผนงาน/โครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าในพื้นที่ศึกษาหรือพื้นที่ใกล้เคียงเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

2. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ในพื้นที่ควรเข้าพบปะ เยี่ยมเยียน เพื่อช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความคุ้นเคยกับราษฎรในพื้นที่อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง รวมถึงชักชวนให้ราษฎรผู้ผ่านการฝึกอบรมที่ยังไม่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกองค์กรราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าให้เข้ามาเป็นสมาชิกเพิ่มเติม จะสามารถส่งผลทำให้มีแนวร่วมจากราษฎรในพื้นที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

3. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ในพื้นที่ควรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ควบคู่ไปกับการจัดโครงการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้กับราษฎรในพื้นที่เพิ่มเติมอย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรมีความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และมีแนวร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ภาคประชาชนเพิ่มมากขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ในสังกัดกรมป่าไม้ ควรนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของราษฎรที่ได้จากการศึกษานี้มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าในอนาคตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป เช่น ระยะเวลาการดำเนินโครงการฝึกอบรมที่ค่อนข้างสั้นเกินไป เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้จนแล้วเสร็จสมบูรณ์ รวมถึงขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ และราษฎรที่เข้ารับการฝึกอบรม ในโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่าบ้านท่าต้นธง ตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ที่ให้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย ส่งผลทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมป่าไม้. (2560). *คู่มือการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า กรมป่าไม้*. กรุงเทพฯ: สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้
- _____. (2562ก). *เนื้อที่ป่าไม้ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2516 - 2560*. สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2562, จาก: <http://www.forest.go.th>
- _____. (2562ข). *โครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า*. สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ. สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2562,. จาก: http://www.forest.go.th/forestprotect_people/index.php?option=com_content&view=article&id=463&Itemid=511&lang=th.
- ประสิทธิ์ ท่าช้าง. (2560). *ความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อโครงการพระราชดำริเพื่อการฟื้นฟูป่าอนุรักษ์ป่าไม้ในพื้นที่บ้านซึ่งใต้ ตำบลซึ่ง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดอำนาจเจริญ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2531). *การวัดทัศนคติ*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พฤษัช โสโน. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวเขาต่อโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2524). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทวีกิจการพิมพ์.
- สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 (ตาก). (2561). *โครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.) จังหวัดสุโขทัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 (ตาก) กรมป่าไม้*. ตาก: สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 4 (ตาก).
- Krejcie, R. V. and E. W., Morgan. (1970). *Educational and Psychological Measurement*. Texas.: Texas University.

Transted Thai References

- Royal Forest Department. (2017). *Forest Protection Volunteer Training Project Handbook of Royal Forest Department*. Forest Protection and Fire Control Bureau, Bangkok: Royal Forest Department.
- _____. (2019a). *Forest area of Thailand in 1973 - 2017*. Forest Land Management Bureau, Royal Forest Department, Bangkok. Retrieved March, 11, 2019 from <http://www.forest.go.th>.
- _____. (2019b). *Forest Protection Volunteer Training Project*. Forest Protection and Fire Control Bureau, Royal Forest Department, Bangkok. Retrieved March, 11, 2019 from http://www.forest.go.th/forestprotect_people/index.php?option=com_content&view=article&id=463&Itemid=511&lang=th.
- Boonreang K. (1999). *Research Statistics 1*. P N Bangkok: Printing.
- Pornphen P. (1988). *Attitude measurement*. Faculty of Social Sciences and Humanities, Bangkok: Mahidol University
- Puangrat T. (1997). *Research methodology in behavioral sciences and social sciences Bangkok.*: Chulalongkorn University Press.
- Luan S. and Angkana S. (1981). *Educational research principles*. Bangkok: Taweekij Printing.
- Forest Management Bureau No.4 (Tak). (2018). *Forest Protection Volunteer Training Project in Sukhothai Province, The Fiscal Year of 2019, Forest Management Bureau No.4 (Tak), Royal Forest Department*. Forest Management Bureau No.4 (Tak), Tak.
- Krejcie, R. V. and E. W., Morgan. (1970). *Educational and Psychological Measurement*. Texas: Texas University.